COLLECTIO THESIUM QUÆ REGIIS IN SCHOLIS CHIRURGORUM HABITÆ FUERUNT AB ANNO 1771 USQUE AD ANNUM 1780

1771

1

DE FRACTURA COLLI FEMORIS,

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ,

Quas, DEO JUVANTE & Præside M. TUSSANO BORDENAVE, Artium & Chirurgiæ Magistro, Scholarum Præposito, Professore Regio, Regiæ Chirurgiæ Academiæ pro commercio extraneo Secretario, Scientiarum Academiæ Rhotomagensis, nec non Florentinæ Socio, *tueri conabitur*, ANTONIUS RUFIN, *è Montillio Ademari, Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

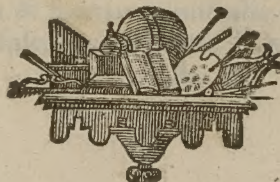
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,

Die sabbati sextâ Julii, à sesqui-Secundâ post meridiem ad septimam A. R. S. H. 1771.

PRO ACTU PUBLICO

ET

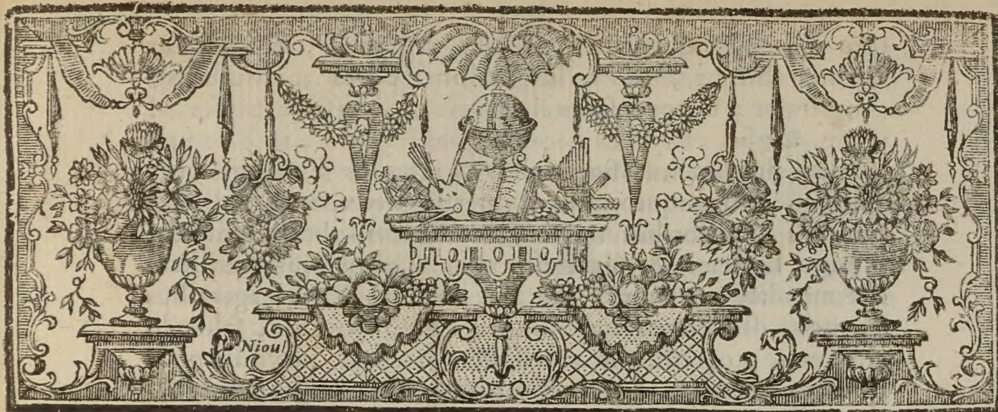
MAGISTERII LAUREA.

Typis P. AL. LE PRIEUR, Regii Chirurg. Collegii Typographi.

M. DCC. LXXI.

A

D. O. M.

DE FRACTURA COLLI FEMORIS. THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

OSSA, præ cæteris corporis partibus dura & compacta, eleganti apparatu diverſimodè inter ſe ita diſponuntur, ut dum non-nulla exquiſitâ ordinatione viſceribus pleriſque propugnaculum præſtant & tutamen, alia ſimpliciori fabricâ partibus mollibus ſuſtentaculum & figuram, muſculis directionem, toti denique corpori fulcrum præbeant. Non ſatis

ergo miranda egregia illa offium difpofitio, quâ, dum firmatur corpus, ad varios & multiplices motus etiam comparatur; fic que fpontè moveri, diverfas actiones ad vitam & ufus extraneos neceffarias adimplere, imò ex uno loco ad alterum transferri valet. Si motibus innumeris, exquifitis, unoquoque inftanti inter fe pro voluntate difcrepantibus, fortioribus modò, modò levioribus, gaudent extrema fuperiora & præfertim manus; non minori utilitate commendantur extrema inferiora, quibus alternè agentibus ad varias directiones impellitur corpus, movetur, faltando elevatur, progrediendo transfertur, denique in variis pofitionibus fuftinetur. Fractis Femoribus, aut offibus crura conftituentibus, fatis fuperque hi ufus comprobantur.

§ I.

INTER varia corporis offa, magnitudine, longitudine, mole diftinguitur os Femoris; figuram ferè cilindricam refert, fi tamen partem ipfius pofteriorem excipias; in directione fuâ longum, anteriùs leviter incurvatur.

IN Femore diftinguuntur, pars media feu corpus, & extremitates, quarum una fuperior, inferior altera. Pars media, præcipua, compactâ & folidiori offis fubftantiâ conftituitur; faciem, anteriùs femi-cilindricam, pofteriùs verò in utroque latere depreffam exhibet, lineâ afperâ divifam, quæ ab utroque trochantere orta offis longitudinem pofteriùs decurrit, & inferiùs difcedens versùs condylum utrumque terminatur, ficque ibi fpatium complanatum & triangulare defcribit. Pofteriùs etiam confpicitur ductus fubftantiam offis decurrens, quo vafa interiùs tranfmittuntur.

OS compactum in medio, canalem habet reticulari fubftantiâ intertextum, medullæ continendæ dicatum; minùs compactum fit pro ut versùs extrema tendit, eaque eft ipfius fubftantiæ difpofitio, ut progrediendo lamellæ conftituentes ab invicem difcedant, ficque ibi os fiat cellulare & fpongiofum.

IN extremo fuperiori caput, collum & tuberofitates, vulgò

trochanteres dictæ, annotanda. Caput eminentiam globosam ferè, cartilagine lævigatâ obductam, collo tenuiori & oblongo suffultam offert; ab extrâ obliquo tractu internè superiùs & anteriùs tendit, ita ut pars capitis præcipua superiùs spectet & cum ossibus innominatis articuletur. In junioribus veram exhibet epiphysim, tuncque motu violento, vel quâlibet causâ minùs gravi quandoque ab osse discedit; contrà ætate progrediente cum osse fortiùs coadunatur, agenteque causâ quâlibet violentâ potiùs frangitur. Infrà mediam convexitatem capitis, in foveâ ferè semi-lunari adhæret ligamentum, rotundum vulgò dictum, licet leviter complanatum, quo cavitati cotyloideæ connectitur Femur.

Infra caput conspicitur collum, in medio depressum, rugosum & inæquale, situm interiùs, sæpiùs obliquè, transversìm quandoque tendens; parti ossis superiori & internæ adhæret.

Trochanteres ab usu nomen acceperunt; in majorem & minorem distinguuntur. Major posteriùs & externè basi colli implantatur; apicem efformat posteriùs spectantem, leviter concavum, internè inæqualem, cui plurimi musculi Femoris rotatores terminantur. Minor posteriùs & inferiùs situm habet; intrò vertitur; huic etiam adhærent musculi. Trochanter uterque posteriùs eminentiâ majori, oblongâ, obliquè decurrente inter se unitur; anteriùs etiam inter utrumque spectatur linea rugosa, obliqua, minùs elevata, latior, quæ basi colli terminatur.

Extremum Femoris inferius, latum, crassum, basim offert tibiâ suffultam. Hîc annotantur præsertìm eminentiæ duæ majores, anteriùs unitæ, in modum trochleæ leviter excavatæ, posteriùs verò ab invicem spatio majori disjunctæ & protuberantes, condylorum nomine designantur. Internus unus, si seorsìm spectetur, longior apparet; si verò in corporis situ naturali perpendatur, vix excedit & positionem habet cum altero parallelam & ferè æqualem; externus latior anteriùs paululùm protuberat. Posteriùs inter utrumque fovea major, plurimis foraminibus conspicua excavatur; hîc inæqualis superficies, & versùs condylum

internum inferiùs, externum verò supernè annotantur facies ligamentis cruciatis accommodatæ. Cartilagine lævigatâ in totâ extensione obducuntur condyli, sicque non tantùm tibiæ flexionem, verùm etiam tibiâ flexâ, ipsius suprà os Femoris rotationem admittunt.

Cavitate cotyloïdeâ profundè insculptâ, cum ossibus innominatis enarthrosi supernè fortiter articulatur os Femoris, & ligamentis retinetur; infernè cum tibiâ per ginglymum jungitur, & ibi suprà ipsum patella movetur.

Majorem extremi inferioris partem constituit os Femoris; solum sustinet corporis pondus, si uno tantùm Femore innitamur; illud verò alternè partitur cum altero, dum ambulamus, dum unoquoque Femore corpus fulcitur; lineam gravitatis corporis alternè ab uno ad alterum transmittit, vectemque longiorem offert & fortiorem quâ musculi potentiores truncum in femur, aut femur in truncum & tibiam movent, axim denique præstat quâ truncus suprà Femur, vel Femur suprà truncum rotatur.

Juxta trunci longitudinem obliquè extenditur quodlibet os Femoris; in parte suâ superiori ab altero invicem discedit, dum inferiùs ad alterum approximatur. Ex illâ dispositione obliquâ condylus uterque in eâdem lineâ situm obtinet, licet in osse Femoris à corpore separato condylus internus longior videatur. A directione colli repetendus ille situs, indeque deducenda ratio quâ gravitas corporis non secundùm axim Femoris agit, sed secundùm lineam mediam inter caput & corpus ossis, sicque tendit versùs partem internam articulationis genu. Hinc etiam si vires non agant directè in partem mediam ossis, oritur potiùs colli Fractura, dum aliæ partes non franguntur & resistunt.

§. I I.

De Fracturâ colli Femoris siluêre Veteres; ipsis parùm cognita fuisse videtur hujus-ce mali indoles, vel saltem pro alio morbo, luxatione putà, habebatur. Non rarus tamen ille morbus, eumque extrà omne dubium evincunt

quàm plurimæ Neotericorum observationes. Huic non obstat partis structura; favent potiùs textura ossis cellulosa & minùs resistens, colli angustia præ cæteris partibus, ejusdem positio lateralis & obliqua intrà axim motûs.

SIMPLEX ut plurimùm hæc fractura, situque tantùm differt modò superiori propè caput, modò inferiori propè corpus ossis; quandoque etiam composita, si collum frangatur in plures partes; aut complicata, quando frangitur magnus trochanter, lacerantur musculi, contusione majori partes afficiuntur, &c.

CAUSA quælibet fortiùs agens in Femur, collum ejus frangere valet. Rumpitur equidem frequentiùs pars media in aliis ossibus oblongis, quàm extrema; sed si ratio habeatur positionis & structuræ colli Femoris, hujus fracturæ facilitas patebit, unde lapsu vel ictu quolibet Femur impengente, in illam præcipuè partem, quæ magni trochanteris nomine designatur, sequitur potiùs fractura quàm luxatio, si quidem ad hanc, cæteris paribus, majores requiruntur nisus & violentia.

HUJUS-CE fracturæ signa veteribus ignota, tanquam alterius morbi indicia perperàm habebantur, si quidem apud eos perfectum hac de re silentium, nullaque diagnosis. Non item apud recentiores; observationibus edocti, morbi naturam exposuerunt eruditè, signaque certiora attendenti cui libet perspicuè obtulerunt. Dignoscitur autem hæc Fractura dolore acutiori in parte Femoris superiori propè inguen, impotentiâ motûs, longitudine auctâ vel immimutâ pro ratione dimotionis; extrà prominet magnus trochanter, faciem exteriorem ossium ileorum premit, percipiturque crepitatio, dum partes fractæ ad invicem accedunt; Femur fractum ab altero dimoverit nequit, nisi cum dolore, contrà absque sensu doloris ad alterum accedit; sed præ cæteris certiùs indicatur positione genu & extremi pedis exteriùs spectante cum inflexione genu (*a*).

(*a*) Hæc signa dilucidè exposita, observationibus confirmata, ampliùs consuli possunt, in Tom. IV, Comment. Reg. Chir. Academ.

Pedis licet extremum intrà vel extrà moveri possit, à motu tamen abstinendum, ne dolor, inflammatio, laceratio, febris, aliaque accidentia augeantur.

Absente dimotione ossis in primis temporibus minùs facilè dignoscitur morbus; ab impotentiâ motûs, crepitatione & minori resistentiâ, tunc judicium habeatur.

Eadem ferè signa separationem colli in junioribus indicant: ab ætate ægrotantis, minori violentiâ externâ, suspicio tantùm instituenda, alioquin pro fracturâ potest haberi.

His expositis fracturam colli Femoris à luxatione distinguere licet: in luxatione enim resistit os in hoc vel altero situ positum; extremum pedis in directione capiti oppositâ vertitur, & ad aliam directionem, etiam cum dolore acutiori, sæpiùs revocari non potest; accidentia denique magis vel minùs urgent pro capitis situ. Non item in fracturâ colli Femoris.

Ex naturâ suâ difficilè admodùm curatur hic morbus; motûs difficultas, claudicatio, membri abbreviatio ipsius curationem sæpiùs sequuntur, inde patet quænam debeat esse ipsius prognosis. Cautè tamen & prudenter invocanda omnia Artis auxilia; ab iis multùm sperare fas est, promittere verò certi aliquid vix licet.

Ad curationem hujus-ce fracturæ, eadem ferè ut in aliis Fracturis curandi norma. Itaque si partes fractæ à propriâ sede dimoveantur, ut fiat reductio; 1°. propè pedem lateris ægrotantis applicanda extensio; 2°. laqueo intrà sanum inguen disposito, & suprà ileum ejusdem lateris retento, dum mantili circulariter apposito fixum corpus retinetur, contra-extensio celebranda. Partibus ita dispositis, ab omni compressione & irritatione immunes musculi minùs resistunt, viribus extendentibus facilè cedunt, parsque

Mémoire sur les Fractures du col du Femur. Annotantibus Clar. Magistris Foubert, Louis, Sabatier.

fracta ad locum debitum tutiùs revocatur. Attendendum tamen in reductione, ut partes fractæ paululùm ab invicem discedant, ne sibi obstent ossium asperitates; partibusque mollioribus circumstantibus lacerationem aut irritationem inducant.

Facilis equidem partis fractæ reductio, difficilis verò ejusdem post reductionem in sede propriâ retentio, ob actionem musculorum in parte superiori femoris infixorum. Ad hunc finem parùm competit fascia vulgò laudata, quæ spica dicitur; nocent etiam laquei quibus tunc pars extensa retinetur, unde plurima sequuntur accidentia, quæ ipsorum usum ablegant. Minùs noceret fasciato à Clar. Duvernay proposita (*a*) quâ mediantibus fasciis ad figuram partis accommodatis, & cartis fortioribus alligatis pars continetur, fixa dein in totâ suâ extensione ferulis stramineis complanatis. Non magis juvaret machina à Clar. M. Bellocq inventa, rara & complicata; aliunde ipsius utilitati obstat laqueorum usus (*b*).

Simpliciori methodo morbum hunc feliciter curari experientia comprobavit. Ægro supra stratum convenienter paratum posito, dispositisque ferulis aliisque rebus apparatum constituentibus, ut in fracturâ Femoris, suprà apparatum reponitur Femur; extensione & contra-extensione sufficienti reductio celebratur, appositisque, in loco ægrotante, spleniis liquore idoneo imbutis, pars fixa cilindris stramineis & soleâ tantùm retinetur, super addito arcû ligneo. Simplex ille apparatus à Celeber. M. Foubert feliciter primùm adhibitus, dolores levat, accidentia minuit; mox quidem contractis musculis pars iterùm dimovetur, sed novæ extensiones celebrandæ, bisque iterandæ unoquoque die, primis saltem curationis temporibus. Extensionum necessitatem cognovit Paræus (*c*), sed harum utilitatem absque apparatu expertus est primus & edocuit Clar. Magister modò laudatus.

(*a*) *Maladies des Os, Tom. I.*
(*b*) *Mém. de l'Acad. Royale de Chir. Tom. III.*
(*c*) Lib. de Fracturis, Cap. XXI.

Imminuta sensìm contractione musculari, rarior fit novæ extensionis necessitas, elapsisque quindecim aut viginti diebus, pars eodem in situ recta & fixa retinetur constrictis decenter ferulis, ut à dispositione requisitâ non recedat. Per tres menses, aut etiam longiùs, requiritur istius apparatûs præsentia; dein si pars consolidata videatur, cautè sustineatur æger fulcris suffultus, partem parùm moveat donec ad pristinos usus restituatur. Cæterùm temporis spatium ad curationem necessarium ex circumstantiis, ægri ætate, indole, æstimandum.

In primis curationis temporibus sanguinis missio plus minus-vè repetita, diæta, potus tenuis, topica, &c. pro accidentibus adhibeantur.

Claudicationem comitem sæpiùs habet hujus-ce fracturæ curatio; sæpiùs enim pars non consolidatur, partes fractæ ad invicem atteruntur, fit quasi nova articulatio; aut si consolidari videantur, à musculis circùm positis, ligamentis & membranis induratis consolidatio repetenda: unde ambulatio, post fracturam colli Femoris curatam, tanquam certum consolidationis indicium non est habendum.

Iterato motu & attritu collum Femoris quandoque evanescit; ossis pars cellularis & spongiosa, mollior, humore pingui madida sensìm mollescit, inspectioneque desideratur; sic pars brevior claudicationem necessariò importat.

Curatione & deligatione methodicâ & longiori vitium istud vitatur, præsertim in junioribus; in ipsis, cæteris paribus, facilior & promptior consolidatio, verus quandoque formatur callus; non item in senioribus.

FINIS.